

BỘ CÔNG THƯƠNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP THỰC PHẨM
TP. HỒ CHÍ MINH

GIÁO TRÌNH

KỸ NĂNG TÌM VIỆC VÀ CHỈNH PHỤC NHÀ TUYỂN DỤNG

Tác giả:

1. TS. Nguyễn Hoàng Khắc Hiếu (Chủ biên)
2. ThS. Hoàng Thị Thoa
3. ThS. Phạm Thái Sơn

TP.HCM 6/2018. Lưu hành nội bộ

MỤC LỤC

PHẦN 1. SÁU BƯỚC TÌM VIỆC	3
PHẦN 2. CÁC BƯỚC CỤ THỂ.....	3
Bước 1. Định vị bản thân.....	3
Bước 2. Lên danh sách lựa chọn.....	7
Bước 3. Tìm hiểu nhà tuyển dụng	15
Bước 4. Gây ấn tượng ở vòng hồ sơ.....	17
Bước 5. Chinh phục vòng phỏng vấn	24
Bước 6. Toả sáng vòng thử việc.....	35

PHẦN 1. SÁU BƯỚC TÌM VIỆC

Tìm việc không đơn giản là làm một bộ hồ sơ rồi đi gõ cửa nhà tuyển dụng. Nếu quá trình chuẩn bị càng tốt thì khả năng tìm được một nơi phù hợp để làm việc lâu dài càng cao.

Sau đây là sơ đồ 6 bước để tìm ra một công việc ưng ý:

PHẦN 2. CÁC BƯỚC CỤ THỂ

Bước 1. Định vị bản thân

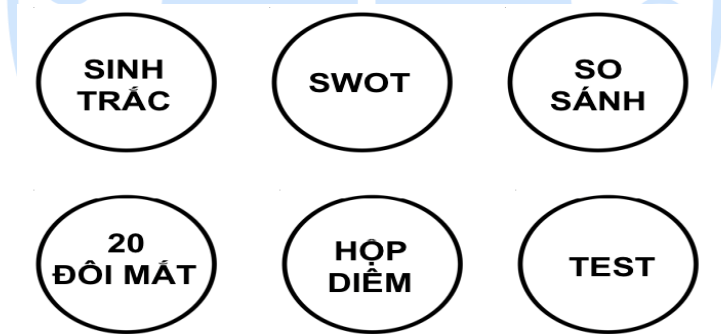
Có hai thứ bạn cần định vị trước khi tìm việc:

- Một là **bạn có những năng lực gì?** Từ khả năng bạn đang có, bạn sẽ tìm ra vị trí công việc mà bạn có

thể làm tốt nhất. Nếu không, bạn rất dễ sai lầm và khổ sở khi chọn một đầu trường mà mình không mạnh, giống như cá mà chọn đầu trường leo cây.

Để khám phá năng lực bản thân, bạn cần trải nghiệm thật nhiều để "test" thử các năng lực của mình. Đặc biệt, ở giai đoạn đi tìm việc, phương pháp phân tích SWOT sẽ vô cùng phù hợp và hữu dụng để giúp bạn tổng kết lại điểm mạnh – điểm yếu của bản thân, những cơ hội mà mình cần nắm bắt và những thách thức mà mình cần tránh hoặc cần đối phó.

Những phương pháp cụ thể này đã được hướng dẫn tại kỹ năng khám phá bản thân trong giáo trình này.

6 phương pháp định vị năng lực của bản thân

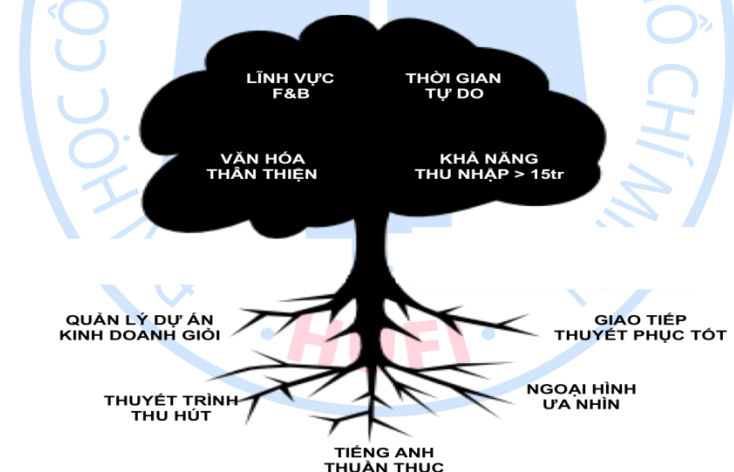
- Hai là bạn **mong muốn một công việc thế nào?** Chọn một việc để làm lâu dài giống như chọn bạn đời, công việc đó bạn phải hứng thú thì mới có thể

hạnh phúc khi làm và có năng lượng để sáng tạo trong nghề, có lòng kiên trì để theo đuổi.

Bạn có thể liệt kê các mong muốn về:

- + Lĩnh vực làm việc
- + Văn hoá/môi trường làm việc
- + Thu nhập & chế độ đãi ngộ
- + Các điều mong muốn khác

Sau đây là một "cây nghề nghiệp" của một sinh viên ngành Quản trị kinh doanh, được vẽ để hình dung tổng thể về những gì mình đang có và những gì mình đang tìm kiếm:

Phần gốc của cây là các **năng lực nghề nghiệp** mà mình hiện đang có.

Phần trên của cây là các mong muốn trong nghề mà mình đang tìm kiếm.

Với sơ đồ cây như trên, bạn có thể so sánh các vị trí nghề nghiệp khác nhau và chấm điểm từng vị trí nghề để chọn ra vị trí phù hợp với mình nhất.

Ví dụ: Sau khi hoàn thành "Bước 2 – Tìm kiếm những nơi tuyển dụng", bạn sinh viên trên tìm được 3 nơi tuyển dụng có vẻ thoả mãn yêu cầu của mình. Bạn lấy sơ đồ cây nghề nghiệp như trên ra và đánh giá từng nơi làm việc qua bảng điểm như sau:

VỊ TRÍ NGHỀ	MỨC PHÙ HỢP VỚI NĂNG LỰC & MONG MUỐN									TỔNG ĐIỂM
	QL dự án	Thuyết trình	Tiếng anh	Ngoại hình	Giao tiếp	F&B	Tự do	Thân thiện	Thu nhập	
Sale tại Masan	8	9	10	10	10	10	9	8	9	93
CSKH tại Unilever	6	8	10	10	10	7	7	9	6	83
Chuyên viên dự án tại Pepsi	10	8	10	7	8	10	7	9	8	87

*** Ghi chú:**

+ *F&B* là thuật ngữ viết tắt của từ *Food and Beverage Service*, dùng để chỉ ngành thực phẩm và dịch vụ ăn uống.

+ *CSKH*: Chăm sóc khách hàng

+ *Bạn có thể nhân hệ số 2, hệ số 3... cho những tiêu chí mà bạn cho là quan trọng hơn những tiêu chí khác.*

Dựa vào cách đánh giá trên, bạn sinh viên ngành Quản trị kinh doanh vừa rồi quyết định sẽ bắt đầu với công việc Sale tại công ty Masan và bắt tay vào việc chuẩn bị chinh phục nhà tuyển dụng Masan.

Bước 2. Lên danh sách lựa chọn

Danh sách các nhà tuyển dụng mà mình định ứng tuyển càng phong phú thì khả năng tìm ra được nơi phù hợp nhất càng cao.

Để tìm được nhiều nhà tuyển dụng, bạn có thể sử dụng 6 kênh tìm việc như sau:

1. Tìm việc tại các website tuyển dụng

Hiện tại, Việt Nam có khoảng 100 website chuyên đăng tin tuyển dụng. Giả sử tại mỗi website, bạn chỉ cần tìm ra 1 nhà tuyển dụng đang tuyển

chuyên ngành phù hợp với bạn thì danh sách của bạn đã có khoảng 100 nơi để lựa chọn ứng tuyển.

Đây là danh sách 10 website tuyển dụng hàng đầu tại Việt Nam:

http://www.vietnamworks.com/
https://www.careerlink.vn/
http://careerbuilder.vn/
http://mywork.com.vn/
http://1001vieclam.com/
http://vieclam.24h.com.vn/
http://tuyendung.com.vn/
http://timviecnhanh.com/
http://itviec.com/
http://vieclam.tuoitre.vn/

Đây là danh sách 100 website tuyển dụng khác tại Việt Nam:

<http://toixinviec.com>

<http://jobstreet.vn>

<http://cleverjobs.vn>

<http://timviecso.com>

<http://careerbuilder.vn>

<http://careerjet.com.vn/>

<http://careerjet.vn/>

<http://careerlink.vn>
<http://chonviec.com>
<http://firstalliances.net/>
<http://hr2b.com/>
<http://hrsolutions-vietnam.com/>
<http://hrvietnam.com>
<http://ijob.vn/viec-lam-da-nang/p/0/0/16>
<http://job-search.jobstreet.vn>
<http://jobsvietnam.net>
<http://kiemviec.edu.vn/>
<http://mangtuyendung.com.vn/>
<http://muaban.net>
<http://mywork.com.vn>
<http://mywork.vn/>
<http://natopjobs.com.vn/>
<http://navigossearch.com/>
<http://netviet.com.vn/>
<http://nghenghienviet.com>
<http://vlance.vn>
<http://vlbinhduong.vieclamvietnam.gov.vn>
<http://vn.indeed.com>
<http://vn.jora.com>
<http://vnjobseek.com>
<http://www.careerjet.com.vn/>
<http://www.careerjet.vn/>
<http://www.careerlink.vn/>
<http://www.chonviec.com/>
<http://www.chotot.vn/vieclamhcm>
<http://www.firstalliances.net/>
<http://www.hr2b.com/>

<http://www.hrsolutions-vietnam.com/>
<http://www.natopjobs.com.vn/>
<http://www.navigossearch.com/>
<http://www.netviet.com.vn/>
<http://www.ngheNghiepViet.com/>
<http://www.ngheNghiepViet.com/da-nang>
<http://www.talentnet.vn/>
<http://www.talentsearch.vn/>
<http://www.timvieclam.com/>
<http://www.timviecnhanh.com/>
<http://www.vatgia.com/vieclam>
<http://www.vatgia.com/viectimnguoi>
<http://www.vieclam.vn/>
<http://facebook.com/partimechosinhvien>
<http://talentnet.vn/>
<http://talentsearch.vn/>
<http://techcombankjobs.com>
<http://timvieclam.com>
<http://timviecnhanh.com>
<http://timvieconline.net/>
<http://trieuvieclam.com/>
<http://tutimviec.com>
<http://tuyendung.com.vn>
<http://tuyendung.com/>
<http://tuyendungdanang.net/>
<http://tuyendungnhanh.com/>
<http://ungvien.com.vn/>
<http://vieclam.24h.com.vn>
<http://vieclam.laodong.com.vn>
<http://vieclam.nld.com.vn>

<http://vieclam.tuoitre.vn>
<http://vieclam.vnexpress.net/>
<http://vieclambank.com>
<http://vieclamdanang.vn/>
<http://vieclamhanoi.net>
<http://vieclamhcm.net>
<http://vieclamkc.com.vn/>
<http://viecoi.vn/>
<http://vietnamworks.com>
<http://facebook.com/savvycom>
<http://facebook.com/SinhVienTaiHaNoi>
<http://facebook.com/timvieclamhanoi>
<http://facebook.com/TTGTVLHN>
<http://facebook.com/tuyendung.lingo>
<http://facebook.com/TuyenDungFpt>
<http://facebook.com/tuyendunggap>
<http://facebook.com/tuyendunglaodongnhatban>
<http://facebook.com/tuyendungvieclamvietnam>
<http://facebook.com/vieclamdn>
<http://facebook.com/vieclamohue>
<http://facebook.com/vieclamsinhvienhcm>
<http://facebook.com/vieclamsinhvientpHCM>
<http://facebook.com/ViecLamTaiHue>
<http://facebook.com/ViecLamThem.DaNang>
<http://facebook.com/viecnhanh.biz>
<http://facebook.com/viectimnguoi>
<http://facebook.com/vietnamstudentsjobs>
<http://facebook.com/VLSVHaiPhong>
<http://facebook.com/vltsinhvien.vn>
<http://facebook.com/CTTVL VietNam>

<http://facebook.com/fanvieclam24h>

<http://facebook.com/LamThemChoBan>

<http://facebook.com/lamvieconline>

<http://www.vietnamplus.vn/rao vat/ viec-lam/>

Ngoài các website tuyển dụng, bạn hoàn toàn có thể tìm ra các thông báo tuyển dụng thường được đăng trên website của mỗi công ty.

2. Tìm việc tại các event, hội thảo

Một số bạn sinh viên khôn ngoan thường xuyên đăng ký và đến dự các hội thảo chuyên ngành. Đó là nơi rất nhiều những chủ doanh nghiệp, những nhà quản lý, những anh chị đồng nghiệp đi trước làm cùng lĩnh vực của mình tham dự.

Một bạn sinh viên đang học chuyên ngành Công nghệ thực phẩm thì nên dự các event/ hội thảo liên quan đến Công nghệ thực phẩm, vừa để học hỏi nâng cao trình độ, vừa để thiết lập các mối quan hệ và tiếp xúc với những người trong nghề. Khi tham dự hội thảo, bạn có thể dùng *Kỹ năng thiết lập mối quan hệ để làm quen*, trò chuyện và kết nối với facebook của họ hoặc có được danh thiếp của họ. Từ đó, dùng *Kỹ năng nuôi dưỡng mối quan hệ* để giữ sự tương giao thường xuyên và đến khi ra trường, họ hoàn toàn có thể hướng dẫn bạn những chỗ nào trong ngành đang tuyển dụng hoặc giới thiệu bạn vào chính công ty họ đang làm.

3. Tìm việc tại các tờ báo, phương tiện truyền thông

Rất nhiều tờ báo có chuyên trang tuyển dụng, bạn có thể mua đọc và tìm kiếm các thông tin tuyển nhân sự tại các chuyên trang đó. Các báo nổi tiếng về chuyên trang này như:

- Báo Mua & Bán

- Báo Thanh Niên

- Báo Tuổi Trẻ

và các tờ báo khác.

Ngoài ra, một số khu công nghiệp hoặc công ty lớn cũng đăng tin tuyển dụng trên radio và đài truyền hình, nhất là doanh nghiệp tại các tỉnh.

4. Tìm việc nhờ mạng lưới mối quan hệ

- Giảng viên là một trong những người biết nhiều đầu mối tuyển dụng trong chuyên ngành của bạn. Các thầy cô hoàn toàn có thể hướng dẫn bạn các công ty/ xí nghiệp đang tuyển dụng mà các thầy cô có quen biết, có thông tin. Tuy nhiên, không phải sinh viên nào cũng được thầy cô tin tưởng giới thiệu việc làm, chỉ những sinh viên chịu khó, học giỏi, thái độ học tập nghiêm túc, tham gia nghiên cứu khoa học... mới nhận được sự tin tưởng và giới thiệu từ giảng viên.

- Nếu là sinh viên hai năm đầu, hãy làm quen với các sinh viên năm trên. Điều này sẽ cực kỳ thuận lợi cho bạn, vì khi bạn đến năm cuối, các anh chị năm trên đã ra trường ít lâu và đã đi làm, họ đã trải qua

việc đi tìm nhà tuyển dụng, đã trải qua phỏng vấn... nên sẽ có rất nhiều hướng dẫn bổ ích cho bạn. Đặc biệt, nếu mối quan hệ với bạn tương đối thân thiết và công ty họ có nhu cầu, họ hoàn toàn có thể cung cấp thông tin cho bạn hoặc giới thiệu bạn vào nơi họ đang làm.

- Trong mạng lưới mối quan hệ, bạn có thể thăm dò các nơi đang tuyển dụng từ những người mình quen biết như: cha mẹ, anh chị em, bà con đang làm trong lĩnh vực tương tự, bạn bè.

5. Tìm việc từ mạng xã hội

- Tìm việc từ facebook: "Mỗi nào câu cá đó", nếu bạn thường xuyên đăng sản phẩm làm việc của mình để chia sẻ cùng mọi người, những người cùng nghề với bạn sẽ rất chú ý quan tâm. Ngoài ra, nếu bạn thường xuyên cập nhật những thành tựu mới trong nghề, chia sẻ các kiến thức hay lên facebook, những người trong nghề sẽ thường xuyên theo dõi, tương tác và follow bạn.

- Trên facebook có rất nhiều hội nhóm nghề nghiệp, các thông tin tuyển dụng cũng hay được đăng trong các hội nhóm đó. Khi cần tìm việc, hãy theo dõi thông tin trong các hội nhóm này thường xuyên. Ngoài ra, nếu bạn tham gia từ sớm, chia sẻ kiến thức bổ ích trong các hội nhóm đó, những người trong hội nhóm đã quen với bạn, khi bạn đăng tin tìm việc, họ sẽ dễ mở lòng để chỉ cho bạn những nơi tuyển dụng mà họ biết.

- Ngoài ra, có một mạng xã hội nghề nghiệp rất nổi tiếng, đó chính là mạng xã hội <https://www.linkedin.com/>. Tại đây, rất nhiều nhà quản lý và người làm lâu năm trong nghề tham gia. Bạn có thể tạo trang "profile" của mình trên đây và chia sẻ về việc mình đang chuẩn bị tìm kiếm việc làm. Những nhà quản lý có thể vào xem "profile" của bạn trực tiếp tại LinkedIn.

6. Tìm việc tại các trung tâm việc làm

Hầu như mỗi tỉnh thành đều có ít nhất một trung tâm giới thiệu việc làm cho người lao động. Ngoài ra, có những trung tâm hoạt động theo dạng dịch vụ có thu phí. Bạn có thể gửi hồ sơ của mình vào đây và trung tâm sẽ tìm nhà tuyển dụng đang có nhu cầu để kết nối hai bên.

Bên cạnh đó, các hội chợ việc làm cũng là nơi bạn nên ghé qua. Đây là nơi bạn có thể gặp mặt trực tiếp nhà tuyển dụng mà không cần phải thông qua khâu gửi hồ sơ (CV) ứng tuyển.

Bước 3. Tìm hiểu nhà tuyển dụng

"Biết người biết ta, trăm trận trăm thắng". Để chinh phục nhà tuyển dụng, bạn cần trả lời thấu đáo ít nhất bảy (7) câu hỏi sau đây:

1. Nhà tuyển dụng đang sản xuất cái gì/cung cấp dịch vụ gì?

2. Nhà tuyển dụng đang cần vị trí nào?

3. Vị trí đó cần một con người như thế nào?

4. Mình đáp ứng được cái gì so với cái họ đang cần?

5. Người phỏng vấn mình là ai? Họ là người ra sao?

6. Môi trường làm việc thế nào?

7. Mức lương & chế độ đãi ngộ ra sao?

Trong 7 câu trên:

+ 5 câu đầu là để so sánh yêu cầu của nhà tuyển dụng với năng lực mà bạn có.

+ 2 câu cuối là để so sánh văn hoá và chế độ đãi ngộ của nhà tuyển dụng có khớp với mong muốn của bạn hay không.

Bạn có thể tìm thông tin trả lời 7 câu hỏi trên thông qua website của họ, qua các bài báo viết về công ty họ, qua các thông tin trên internet mà bạn tìm ra được, thông qua người quen biết, thông qua

những người đang làm tại công ty đó mà bạn tìm và làm quen được qua mạng xã hội...

Bước 4. Gây ấn tượng ở vòng hồ sơ

Quan trọng nhất trong bộ hồ sơ ứng tuyển là Sơ yếu lý lịch tự thuật của cá nhân, hay thường gọi là CV (Curriculum Vitae).

Điều quan trọng nhất khi xây dựng CV là:

Hãy làm rõ năng lực – phẩm chất mà bạn có PHÙ HỢP như thế nào với yêu cầu của vị trí mà công ty họ đang tuyển.

Khi đọc CV, tâm lý của nhà tuyển dụng là soi liên tục để tìm những chỗ phù hợp giữa hình dung trong đầu họ về nhân sự họ cần với những gì mà bạn đang có. Sự phù hợp càng cao, họ càng háo hức muốn gặp bạn để kiểm tra xem bạn phù hợp với những gì họ cần như thế nào.

Ngoài ra, để CV tạo ấn tượng tốt, bạn có thể tham khảo 4 kể như sau:

1. "Mỹ nhân kế"

Đừng bao giờ mua những mẫu hồ sơ có sẵn bán ngoài nhà sách rồi điền thông tin vào một cách máy móc. Hồ sơ của bạn phải đẹp và ít nhiều có sự khác biệt để nổi bật hơn, ấn tượng hơn so với hàng trăm bộ hồ sơ khác mà nhà tuyển dụng đang phải đọc đến mức nhàm chán.

Sau đây là một vài ví dụ về một số kiểu CV đẹp, phù hợp với "tính cách nghề nghiệp" và thể hiện cá tính bản thân:

SƠ YẾU LÝ LỊCH

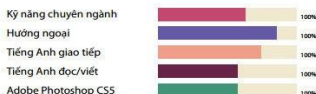
ĐẶNG NGỌC

+ Ngày/tháng/năm: 1991
Nơi sinh: ...
Giới tính: Nữ
Tôn giáo: Không
+ Sở thích: Tham gia các hoạt động cộng đồng, gặp gỡ làm quen, tìm tòi cái mới...
"Tôi không đặc biệt xuất sắc nhưng tôi có đam mê với lựa chọn của mình."

Tự giới thiệu

Tôi hiện đang là sinh viên năm 3, chuyên ngành Quan hệ công chúng và Truyền thông tại trường Đại học ... Để chuẩn bị cho những bước tiến xa hơn trong sự nghiệp, tôi đã trang bị cho mình những kỹ năng sống thiết thực như: tham gia công tác xã hội và trải nghiệm cuộc sống thực tế với đa dạng công việc làm thêm chuyên và không chuyên nghiệp. Chính những hoạt động này giúp tôi có cái nhìn bao quát hơn về nhiều khía cạnh cuộc sống, tích lũy thêm kinh nghiệm quý báu, học cách sống và chia sẻ để thành công.

Kỹ năng cá nhân

Quá trình học vấn

2002 - 2006:	Trường THCS Trần Phú Học sinh
2006 - 2009:	Trường THPT Nguyễn Du Học sinh
2009 - 2012:	Trường Đại học ... Khoa ... Sinh viên

CV

Your Name Here

Seeking for a challenging job
in "your career pathway"

Female

Your birthday

090 909 xxxx

this@youremail@gmail.com

This is your address

BinhThanh District
Hochiminh City

EDUCATION

Foreign Trade

2008 - 2012

University of Economics and Law
National University
GPA: 7.63

OTHER TRAININGS

Digital Marketing Professional

October 2011

Certificate of Expertise

BMG International Corporation

<http://www.bmg.edu.vn/>

Student Position

July 2011

Certificate of Skills

Topppion Training School

<http://topppion.com.vn>

RELEVANT SKILLS

English level

Advanced level General English

TOEIC (700)

Computer skills

Microsoft Office fluently

Media Maker Softwares

Basic skills with Photoshop CS3

HOBBIES

Music Shopping

Cooking Traveling

Facebook Singing

Reading

CHARACTER

Enthusiastic, open minded

Dynamic, creative thinking

Friendly and honest

Willing to learn

and explore new fields

REFERENCES

Available upon request

*** Lưu ý:**

- Phong cách của CV phải phù hợp với "tính cách của nghề nghiệp". Nếu công việc là kế toán, bạn đừng tạo một CV quá sáng tạo, nhiều màu sắc, phá cách. Nhà tuyển dụng sẽ ấn tượng với một CV chỉnh chu, chi tiết, tỉ mỉ, ngăn nắp và logic.

- Ngày nay, một kiểu CV rất ấn tượng khác, vượt ngoài khuôn khổ mặt giấy, đó chính là website cá nhân. Chỉ với vài trăm nghìn hoặc vài triệu đồng, bạn hoàn toàn có thể sở hữu một website dùng để giới thiệu thông tin bản thân, sở thích cá nhân, hình ảnh chân dung, những sản phẩm mà bạn đã làm. Kiểu này phù hợp với mọi loại nghề nghiệp, đặc biệt phù hợp với những người làm trong ngành thiết kế, viết lách hoặc những nghề tạo ra sản phẩm (để nhà tuyển dụng có thể thoải mái tham khảo một cách sống động). Ví dụ một CV theo dạng website: <http://nhanluu.com/>

- Rất nhiều nhà tuyển dụng sẽ vào xem facebook của bạn để tìm hiểu về con người bạn, tính cách của bạn, những điều bạn quan tâm, tư tưởng của bạn. Do đó, nên chỉnh trang lại facebook để tạo thành một profile online. Tránh đăng những bài viết mang tính u uất, u sầu, ném đá người khác, than vãn, cực đoan hoặc chỉ là những nội hời hợt.

2. "Huyền Diệu kế"

Trong bộ phim Cô gái xấu xí, điều gì đã khiến sếp An Đông từ bỏ dự chuyển sang nhận Huyền

Diệu? Đó là khi sếp An Đông nhận được bức thư giới thiệu của một giáo sư uy tín trong hồ sơ của cô, điều đó đã khiến hồ sơ của cô trở nên rất có sức nặng và đã khiến cô gái có cơ hội làm việc tại công ty.

Có sẵn một thư giới thiệu trong hồ sơ của mình là một lợi thế không thể phủ nhận được.

Bạn sẽ có thư giới thiệu của thầy cô nào, chuyên gia nào, người có uy tín nào trong bộ hồ sơ của mình?

3. "Bình Ngô kế"

Nhờ Bình Ngô kế - kế sách đánh đuổi quân Minh - do Nguyễn Trãi dâng lên Lê Lợi vào năm 1423 mà Nguyễn Trãi đã được Lê Lợi và nghĩa quân Lam Sơn tôn quý và trọng dụng, mau chóng trở thành một lãnh tụ của phong trào Lam Sơn.

Khi nghiên cứu tìm hiểu về nhà tuyển dụng, bạn có thể tham khảo website của họ, các bình luận của khách hàng về công ty, những điểm yếu của công ty, các khuyết điểm của sản phẩm... Từ đó, bạn hãy soạn sẵn một "Bình Ngô kế", trong đó có những ý tưởng, góp ý cho công việc mà bạn đang ứng tuyển. Điều này sẽ cực kỳ gây ấn tượng cho nhà tuyển dụng, khiến họ vừa cảm thấy hạnh phúc khi được bạn quan tâm kỹ lưỡng, vừa cảm thấy bạn là người có giá trị, có sáng kiến.

4. "Thành tích kế"

Khi đọc hồ sơ của ứng viên, nhà tuyển dụng chỉ đang căn cứ vào giấy trắng mực đen, tức những gì họ nhìn thấy được trên giấy tờ để hình dung con người bạn. Từ đó, họ sẽ quyết định có nên gặp bạn hay không.

Điều này cũng có nghĩa là, bạn hoàn toàn có thể gây ấn tượng nếu bạn có rất nhiều giấy trắng mực đen chứng minh cho năng lực làm việc và phẩm chất của bạn.

Trong bộ hồ sơ, ngoài CV và các giấy tờ cần thiết khác, bạn có thể kèm theo tất cả các giấy khen, văn bằng chứng chỉ, chứng nhận mà bạn có. Ví dụ:

- + Giấy khen cán bộ Đoàn xuất sắc
- + Giấy khen sinh viên 5 Tốt
- + Giấy khen chiến sĩ tình nguyện Mùa Hè Xanh
- + Giấy khen sinh viên giỏi
- + Giấy chứng nhận sinh viên nghiên cứu khoa học
- + Giấy chứng nhận đạt giải 3 trong kỳ thi hùng biện của trường
- + Giấy chứng nhận đạt giải khuyến khích trong Hội thao 26/3
- + Giấy chứng nhận hiến máu tình nguyện
- + Chứng chỉ "Product manager/ Brand manager/ Marketing manager..."

- + Các chứng chỉ bổ sung cho chuyên ngành mà bạn đã tốt nghiệp
- + Chứng chỉ kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng tư duy sáng tạo, kỹ năng nói trước công chúng...
- + Chứng chỉ tiếng Anh
- + Chứng chỉ tiếng Hoa sơ cấp
- + Giấy chứng nhận tham gia cuộc thi "Nhà khởi nghiệp trẻ"
- + Và các giấy tờ, chứng nhận, chứng chỉ khác...

Khi nhìn thấy giấy khen cán bộ Đoàn, nhà tuyển dụng sẽ hình dung bạn là một thanh niên rất năng động, có rất nhiều kỹ năng, có kinh nghiệm làm thủ lĩnh.

Khi nhìn thấy giấy chứng nhận sinh viên nghiên cứu khoa học, nhà tuyển dụng sẽ hình dung bạn là một sinh viên chăm chỉ, học tập nghiêm túc, tìm hiểu sâu chuyên ngành, có kỹ năng nghiên cứu.

Khi nhìn thấy giấy chứng nhận đạt giải khuyến khích trong Hội thao, nhà tuyển dụng sẽ hình dung bạn là một người khỏe khoắn, có sức khỏe tốt, có lối sống lành mạnh.

Khi nhìn thấy giấy chứng nhận hiến máu tình nguyện, tham gia chiến dịch Mùa Hè Xanh, nhà tuyển dụng sẽ hình dung bạn là một người có trách nhiệm xã hội, biết giúp đỡ người khác.

Mỗi tờ giấy đều giúp cho nhà tuyển dụng hình dung rõ nét hơn về năng lực và phẩm chất của bạn.

5. "Ấn sĩ kế"

Ngày xưa, những môn đồ xuất sắc nhất trong môn phái thường ban đầu là những môn đồ có vẻ ít nổi bật, âm thầm tập luyện võ công. Đến khi xảy ra biến cố, môn đồ ấy mới xuất hiện và thể hiện năng lực của mình một cách bất ngờ.

Ngày nay, nhiều người không tìm được việc làm, họ xin làm ở những vị trí thấp hơn và dễ được tuyển như: công nhân, bảo vệ, thư ký... cho công ty đó. Đó là khoảng thời gian họ tiếp tục lấp đầy chiếc giỏ kỹ năng của mình. Lấy ngắn nuôi dài, tất cả những thiếu sót và khiếm khuyết dần dần được bổ sung. Trong khi làm việc, họ có cơ hội để hiểu hơn về công ty, về nhân sự, về sản phẩm, về giá trị cốt lõi, về văn hoá nội bộ, về đường hướng phát triển... Làm những công việc nhỏ nhất khi mới ra trường, bổ sung kiến thức còn thiếu rồi chờ thời cơ, đó cũng là một cách mà các ấn sĩ khôn ngoan sẽ lựa chọn trước khi nộp đơn ứng tuyển lại lần nữa.

Khi ứng tuyển lần 2 với tư cách là "gà nhà", là người đã gắn bó với công ty ở một vị trí khác, nhà tuyển dụng sẽ thấy lòng thành của bạn và ấn tượng với những gì bạn đã bù khuyết trong suốt thời gian qua. Đặc biệt, bạn là ứng viên duy nhất đã hiểu rõ văn hoá của công ty, sản phẩm của công ty, cách làm việc trong công ty và các nhân sự trong công ty

đó... Đây là một ưu thế cạnh tranh tuyệt vời mà không ứng viên lần đầu nào có được.

Bước 5. Chinh phục vòng phỏng vấn

Ở vòng phỏng vấn trực tiếp, nhà tuyển dụng sẽ thực hiện 3 chức năng chính:

- Kiểm tra năng lực của bạn xem có thật sự hợp với vị trí mà họ đang cần hay không
- Kiểm tra nhân cách của bạn xem có thật sự hợp với văn hoá doanh nghiệp của họ hay không
- Đàm phán về lương & chế độ làm việc

Do đó, khi tham gia vòng phỏng vấn, điều quan trọng nhất là bạn phải làm rõ năng lực – phẩm chất mà bạn có và cho nhà tuyển dụng thấy nó PHÙ HỢP như thế nào với yêu cầu của vị trí mà công ty họ đang tuyển.

Để giúp bạn tự tin hơn khi trả lời, sau đây là 88 *câu hỏi thường gặp* mà nhà tuyển dụng hay hỏi ứng viên. Bạn cần trả lời từng câu một và tự kiểm tra hoặc nhờ người kiểm tra xem có vấn đề gì trong câu hỏi hay không, có làm rõ sự phù hợp với yêu cầu của vị trí ứng tuyển hay chưa.

Phần 1

23 CÂU HỎI THĂM DÒ VỀ CON NGƯỜI ỨNG VIÊN

Mục đích: tìm hiểu xem bạn là loại người nào và liên tục so sánh xem bạn có thực sự phù hợp với kỳ vọng công việc & phù hợp với văn hoá tập thể của họ không.

1. Mời bạn tự giới thiệu về bản thân?
2. Thế mạnh của bạn là gì?
3. Điểm yếu nhất của bạn là gì?
4. Tại sao bạn lại bỏ việc?
5. Mục tiêu nghề nghiệp của bạn là gì?
6. Nếu được chọn một vị trí bất kỳ trong công ty chúng tôi, bạn sẽ chọn vị trí nào? Tại sao?
7. Điều gì ở vị trí công việc này khiến bạn hứng thú?
8. Bạn biết gì về công ty của chúng tôi?
9. Tại sao bạn lại chọn và muốn làm việc cho công ty chúng tôi?
10. Triết lý làm việc của bạn là gì?
11. Tại sao chúng tôi nên tuyển dụng bạn?
12. Nếu bạn tuyển một người cho vị trí này, bạn mong chờ gì ở ứng viên đó?
13. Bạn nghĩ bạn phù hợp bao nhiêu phần trăm so với mong chờ đó? Những điểm bạn thấy phù hợp là gì?
14. Chỗ nào bạn thấy chưa phù hợp với mong chờ đó?

15. Bạn nghĩ gì về văn hoá công ty? Văn hoá của công ty chúng tôi là gì và bạn đánh giá nó thế nào?

16. Bạn có quen ai làm việc trong công ty của tôi không?

17. Sở thích của bạn là gì?

18. Mục đích sống của bạn là gì? Với bạn, điều gì là quan trọng nhất?

19. Nếu bạn đạt được mục tiêu công việc tại công ty chúng tôi rồi, bạn sẽ nghỉ chứ?

20. Bạn có cho rằng bạn quá tốt so với đòi hỏi của công việc này không?

21. Bạn giỏi như vậy thì vì sao không tự mở công ty riêng?

22. Bạn có cho rằng thật sự bạn hơi thấp so với đòi hỏi của công việc này không?

23. Bạn có câu hỏi gì cho tôi không?

Phần 2

16 CÂU HỎI KIỂM TRA CHUYÊN MÔN

Mục đích: tìm hiểu xem bạn có thể làm được việc hay không. Nhiều nhà tuyển dụng sẽ đánh giá chuyên môn của bạn qua các câu hỏi khai thác kinh nghiệm làm việc trong quá khứ và đưa ra một số tình huống mà công ty họ hay gặp phải để xem bạn có xử lý được hay không. Tốt nhất, bạn nên chuẩn bị sẵn vài chục tình huống chuyên môn có thể xảy ra

và cách xử lý. Ngoài ra, nếu nghề nghiệp của bạn có sản phẩm gì hữu hình thì nhớ mang theo cho nhà tuyển dụng xem (vd: portfolio nếu bạn làm designer, clip nếu bạn làm cameraman, website nếu bạn làm web developer, tập bài viết nếu bạn làm copywriter, các bản thiết kế kỹ thuật nếu bạn làm kỹ sư...).

Sau đây là các câu hỏi thường gặp mà nhà tuyển dụng chuyên dùng để điều tra chuyên môn, mời bạn luyện tập:

1. Bạn có những kinh nghiệm thực tế gì trong lĩnh vực này?
2. Sếp cũ hoặc đồng nghiệp đã từng nhận xét gì về khả năng làm việc của bạn?
3. Bạn có điểm yếu nào trong chuyên môn không?
4. Bạn làm gì để bù đắp cho sự thiếu kinh nghiệm làm việc?
5. Trong thời gian vừa qua, bạn đã làm gì để mở mang kiến thức?
6. Thành tích tốt nhất ở vị trí này mà bạn từng đạt được là gì?
7. Nếu ở vị trí này, bạn sẽ làm gì sau khi được tuyển dụng?
8. Vui lòng cho biết một đề nghị cải tiến/ sáng kiến/ hiến kế mà bạn đã thực hiện trước đây?
9. Bạn nhận xét gì về sản phẩm/ dịch vụ hiện tại của công ty chúng tôi?

10. Nếu bạn kinh doanh sản phẩm của chúng tôi, bạn sẽ làm gì với nó? Cho tôi vài hiến kế nhé!
11. Chúng tôi đang gặp một vấn đề chuyên môn thế này và đang tìm người xử lý (nội dung vấn đề sẽ xoáy sâu vào chuyên môn của bạn, bạn có thể chuẩn bị trước vài chục tình huống chuyên môn có thể xảy ra ở vị trí mà bạn sẽ ứng tuyển), bạn sẽ xử lý thế nào?
12. Bạn từng gặp sự cố gì trong khi làm việc?
13. Bạn xử lý nó ra sao?
14. Quyết định khó khăn nhất mà bạn từng phải đưa ra khi làm việc là gì?
15. Nếu được nhận, bạn nghĩ bạn sẽ gặp thách thức, khó khăn gì?
16. Bạn sẽ xử lý các thách thức, khó khăn đó ra sao?

Phần 3

12 CÂU HỎI ĐIỀU TRA TÍNH CÁCH, THÁI ĐỘ & GIAO TIẾP ỨNG XỬ

Giỏi chưa đủ mà tính tình phải hợp nhau mới làm việc được. Một cái tôi quá lớn sẽ khiến cho tập thể bị lục đục xào xáo, một người nhiều tính xấu còn gây stress cho quản lý hơn cả stress trong công việc. Cho nên, các nhà tuyển dụng rất sợ nhận nhầm vào công ty của họ những người có tính cách không tốt, cái tôi quá lớn hay không biết ứng xử. Những câu hỏi sau đây là những câu hỏi sẽ giúp cho nhà tuyển

dụng quyết định xem họ có cảm thấy an toàn với bạn hay không:

1. Khi làm việc, đồng nghiệp hay bạn bè đánh giá bạn như thế nào?
2. Theo bạn, đạo đức nghề nghiệp của nghề này là gì?
3. Bạn quan trọng điều gì hơn: tiền bạc hay công việc? Trả lời thật lòng nhé!
4. Ngộ nhớ sau vài năm làm việc, mức lương tại công ty chúng tôi thấp hơn so với công ty đối thủ thì sao?
5. Bạn có sẵn sàng đặt lợi ích của tập thể lên trên lợi ích của mình hay không?
6. Kiểu người thế nào mà bạn không muốn làm việc cùng?
7. Hãy kể cho tôi nghe những vấn đề bạn gặp phải với người quản lý?
8. Bạn sẽ làm thế nào nếu như sếp của bạn sai?
9. Bạn thất vọng nhất điều gì về công việc cũ?
10. Nếu ở đây, thỉnh thoảng bạn cũng bị vài trường hợp như công việc cũ thì sao?
11. Lần cuối cùng mà bạn tức giận là khi nào? Chuyện gì đã xảy ra?

12. Nãy giờ chúng tôi thấy bạn rất lanh lợi, rất thông minh, nói chuyện rất khéo. Điều đó làm chúng tôi cảm thấy hơi không an toàn lắm!

Phần 4

TRẢ LỜI 19 CÂU HỎI VỀ KỸ NĂNG MỀM

Ngày nay, các câu hỏi về kỹ năng mềm bắt đầu được đưa vào trong các buổi phỏng vấn ứng viên, nhất là ở các công ty tư nhân, tập đoàn lớn & công ty nước ngoài. Nhiều nhà tuyển dụng tư duy rằng: giữa một ứng viên chuyên môn giỏi nhưng kỹ năng mềm rất kém – với một ứng viên chuyên môn hơi yếu nhưng rất năng động thông minh, họ sẽ chọn ứng viên thứ hai. Vì nếu ứng viên hơi thiếu chuyên môn, nhưng rất năng động, giỏi kỹ năng mềm, đó là một ứng viên tiềm năng và thường đào tạo rất nhanh. Do đó, bạn cần rèn luyện cho mình bộ 7 kỹ năng làm việc chuyên nghiệp để sẵn sàng làm việc, đó là: *Kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng quản lý thời gian, kỹ năng quản lý cảm xúc & giải tỏa stress, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng quản lý – lãnh đạo*. Ngoài ra, còn một số kỹ năng đặc trưng cho các chuyên môn khác nhau như: kỹ năng tư duy sáng tạo cho những nghề đòi hỏi ý tưởng, kỹ năng thuyết phục cho nghề sale... Các kỹ năng này bạn cần rèn luyện sẵn trong quá trình học tập tại trường đại học, ngoài ra, bạn cần tự học liên tục trong trải nghiệm thực tế để tự hoàn thiện bộ kỹ năng mềm mình để trở thành

một người làm việc chuyên nghiệp. Sau đây, hãy cùng tập luyện các câu hỏi tìm hiểu về kỹ năng:

1. Bạn nghĩ công việc này cần những kỹ năng mềm nào?
2. Bạn có bao nhiêu kỹ năng trong số đó rồi?
3. Bạn có thể chứng minh?
4. Bạn nghĩ, để giải quyết một vấn đề, chúng ta nên tư duy theo những bước nào?
5. Bạn có hay trình bày trước cuộc họp hay thuyết trình dự án không?
6. Bạn thích làm việc độc lập hay làm việc theo nhóm?
7. Điều quan trọng nhất khi làm việc nhóm là gì?
8. Bạn có hay bị trễ deadline không?
9. Theo bạn tại sao rất nhiều người hay trễ deadline?
10. Bạn thường hay làm gì ngoài giờ làm việc?
11. Còn ở chỗ làm, nếu như có thời gian rảnh rỗi, bạn hay làm gì?
12. Ở đây làm việc nhiều khi cũng stress lắm! Bạn có khả năng chịu đựng với áp lực công việc không?
13. Bạn sẽ làm gì khi áp lực căng thẳng?
14. Bạn làm cách nào để không gặp áp lực trong công việc?
15. Bạn có khả năng quản lý chứ?

16. Theo bạn, điều quan trọng nhất của người quản lý là gì?

17. Nếu bạn làm team leader, gặp nội bộ lục đục, hoặc nhân viên lười nhác, bạn sẽ làm sao?

18. Ví dụ, đây là hai chiếc điện thoại, một chiếc 12 triệu còn một chiếc 18 triệu, bạn hãy thử thuyết phục tôi mua chiếc 18 triệu.

19. Bạn làm thế nào để đạt được một mục tiêu đặt ra?

Phần 5

19 CÂU HỎI VỀ LƯƠNG & CHẾ ĐỘ LÀM VIỆC

Mục đích: Một là nhà tuyển dụng muốn thăm dò xem kỳ vọng tiền lương của bạn có hợp với khả năng chi trả của họ không. Hai là thăm dò xem bạn có phải là người quá đòi hỏi & quan trọng tiền bạc. Ba là đa số nhà tuyển dụng đều muốn "deal" lương để giảm chi phí cho công ty của họ. Nhà tuyển dụng chắc chắn có kinh nghiệm "deal" lương hơn bạn, vì thế, câu hỏi về lương là câu hỏi gây lúng túng nhiều nhất. Đôi khi chỉ vì một câu nói hớ, bạn có thể sẽ mất đi vài triệu đồng mỗi tháng. Cho nên, tốt nhất là hãy luyện tập thật kỹ nhóm các câu hỏi về lương & chế độ kèm theo:

1. Bạn mong muốn mức lương như thế nào?

2. Tôi nghĩ mức lương này hơi cao?

3. Bạn chưa có nhiều kinh nghiệm lắm, nên với năng lực của bạn thì công ty chúng tôi chỉ có thể trả mức lương thấp hơn 3 triệu so với mức bạn vừa nghề nghị. Bạn ok chứ?
4. Thôi thế này, với thiện chí của bạn thì chúng tôi trả mức lương thấp hơn 2 triệu so với mức bạn vừa nghề nghị. Ok nhé?
5. Bạn cần thử việc trong 2 tháng. Mức lương thử việc bằng 80% lương chính thức.
6. Ngoài ra, bạn có sẵn lòng làm ngoài giờ không?
7. Công ty quy định hết giờ làm việc là 17g30. Tuy nhiên ở đây hầu như mọi người ai cũng làm đến 21g tối mới hết việc. Bạn có sợ không?
8. Bạn có sẵn sàng đi công tác xa nếu được yêu cầu không?
9. Vậy nếu giữa gia đình và công việc, bạn chỉ chọn một, bạn chọn bên nào?
10. Môi trường làm việc mơ ước của bạn là gì?
11. Bạn mong chờ điều gì từ quản lý/ giám đốc của bạn?
12. Bạn kỳ vọng gì khác khi làm việc tại công ty?
13. Bạn có dụng cụ làm việc sẵn chưa? Bạn có cần công ty trang bị dụng cụ làm việc gì?
14. Khi nào bạn có thể bắt đầu làm việc?

15. Nếu bắt đầu vào ngày mai luôn vì chúng tôi đang cần gấp, bạn có thể làm việc ngay được chứ?

16. Bạn có muốn hỏi gì về chế độ làm việc nữa không?

17. Cảm ơn bạn đã dự buổi phỏng vấn. Có gì phòng nhân sự sẽ gọi lại cho bạn sau.

18. Bạn đáp ứng đúng mọi yêu cầu về bằng cấp, chuyên môn, kỹ năng và kinh nghiệm cho vị trí này. Đó là điều hiển nhiên với tất cả các nhân viên đang làm việc tại đây. Vấn đề là chúng tôi chưa thấy điều đặc biệt ở bạn so với các ứng viên khác. Rất tiếc, tôi không nghĩ rằng bạn phù hợp với công việc này.

19. Bạn có ít kinh nghiệm thực tế quá! Nhiều tình huống bạn xử lý chưa được, một số thì xử lý hơi nông. E là bạn không đạt yêu cầu của công việc này. Cảm ơn bạn đã đến!

*** Lưu ý:**

- Khi đến dự phỏng vấn, tuyệt đối không nên đến trễ, ăn mặc xuề xòa.
- Khi trả lời phỏng vấn, tuyệt đối không quay bút, quay điện thoại, nhìn đồng hồ.
- Thỉnh thoảng, bạn nên hỏi ngược lại nhà tuyển dụng vài câu hỏi sâu sắc để hiểu hơn về công ty hoặc hỏi nhà tuyển dụng có nhận xét gì về bạn, có băn khoăn gì về bạn không. Từ đó, bạn sẽ hiểu nhà tuyển dụng đang nghĩ gì để kịp thời giao tiếp phù

hợp. Tránh ngồi im, rụt rè, thụ động chờ đợi câu hỏi để trả lời.

- Tuyệt đối không nói xấu công ty cũ, không nói xấu đồng nghiệp cũ.

- Trừ khi mức lương đã được nhà tuyển dụng công bố và cố định không thay đổi, các trường hợp xác định mức lương thỏa thuận, bạn không nên đưa ra mức lương trước để tránh "bị hớ". Nên hỏi nhà tuyển dụng xem ngân sách của họ dành cho vị trí này là bao nhiêu. Từ đó, bạn sẽ đàm phán thêm nếu cần thiết. Trường hợp bạn bắt buộc phải đưa ra đề xuất mức lương trước, bạn nên đưa ra cao hơn 20% so với mức bạn có thể chấp nhận được để tạo khoảng không đàm phán.

- Nếu bạn đi làm chủ yếu để học hỏi kinh nghiệm, nên chọn mức lương hợp lý, không nên đòi hỏi quá cao nếu bản thân có quá ít giá trị và chưa có nhiều kinh nghiệm.

Bước 6. Toả sáng vòng thử việc

Ở giai đoạn thử việc, hãy lưu ý những điều sau:

- Làm hết 100% "công lực". Không ngại khó, không lười biếng.

- Nếu được, xin công ty cho bạn một người hướng dẫn trong công việc.

- Nên thiết lập mối quan hệ với các anh chị làm trước để có thể học hỏi khi có điều chưa biết.

- Nên làm quen với mọi người để nhanh chóng hoà nhập vào văn hoá công ty.
- Bạn có thể sẽ nhận ra thực tế có thể không giống lắm với những gì đã học. Do đó, nên lập tức học hỏi bổ sung để bù khuyết ngay những gì bạn còn thiếu trong chuyên môn và kỹ năng.
- Đừng tủi thân khi thỉnh thoảng bạn sẽ bị nhờ vả một vài việc "lặt vặt". Đây là nét văn hoá tại nhiều cơ quan nhà nước hoặc doanh nghiệp Việt Nam. Giai đoạn này sẽ qua nhanh chóng nếu bạn chứng minh được năng lực làm việc của mình. Ngoài ra, nếu giao tiếp tốt, bạn sẽ có nhiều người quý mến và ủng hộ, sẽ giảm tình trạng "ma cũ ăn hiếp ma mới".
- Nên làm việc với tinh thần cầu thị, mạnh dạn nhận khuyết điểm để được mọi người sửa chữa. Tuyệt đối không che giấu lỗi sai, đổ lỗi... sẽ khiến cấp trên và đồng nghiệp mất niềm tin.
- Nếu chuyên môn chắc, kỹ năng mềm thuần thục, thái độ chịu khó, bạn sẽ là một ứng viên toả sáng ở vòng thử việc để bắt đầu trở thành một thành viên chính thức của công ty.